

Segédkönyv e-portfólió képzésekhez, útmutató tanároknak

WP5-6 Átadás

Greta du Velay

2010. január

DG Éducation et culture

Programme pour l'éducation et
la formation tout au long de la vie

Projet no LLP-LdV-TOI-2008-FR-117047

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Tartalmi elemek.....	2
Képzés menete.....	3
Képzés kivitelezése.....	4
A képzés bevezetése.....	4
<i>A világ-kávézó.....</i>	<i>4</i>
<i>Csoportos zsonglőrködés.....</i>	<i>5</i>
<i>Kompetencia-piac.....</i>	<i>6</i>
Alternatívák.....	6
E-portfóliók és nyilvános internet elérési helyek.....	7

Tartalmi elemek

A dokumentum célja, hogy egy három napos képzéshez ötleteket, javaslatokat szolgáltatson a képzést vezetőik számára a kompetencia ismeretek bevezetésére. Francia nyelven letölthető az alábbi linkről <http://iportfolio.fr>

Módosította	Partner	Dátum	Fontosabb módosítások	Verzió

Egész életen át tartó tanulás - Leonardo da Vinci Program Innováció-transzfer.

Képzés menete

Időtartam	Tartalmi elemek	Forrásanyagok
1. nap		
2h	A képzés elindításának a feltételeinek megteremtése Lehetővé kell tenni a résztvevők számára, hogy megismerkedhessenek egymással és nyíltan, illetve együttműködően viselkedjenek a képzés időtartama alatt. Fel kell a résztvevők körében kelteni az igényt, hogy elgondolkozzanak a kompetencia fogalmán és annak megszerzésének módján, hogy hogyan szerezték ők meg a sajátjaikat.	Különbféle gyakorlatokra van lehetőség a résztvevők, illetve az oktató karakterétől függően (Honey Teszt, vagy egy másik, a tanulási stílusokról, kompetencia-kártyák...).
2h	Kompetenciák Kulcskompetenciák európai keretrendszere	A kompetenciák meghatározásai és példák rá Kompetencia-diagnosztika Álláskeresési útmutató Kulcskomp. eu. keretrendszere
2h	Egy önéletrajz elemzése és abból a javasolt kompetenciák kiemelése Önéletrajzok összehasonlítása Az önéletrajz információ közvetítő korlátainak kiemelése Egy kompetencia portfólió elemzése Hogyan kerülnek bemutatásra, kiemelésre a kompetenciák, milyen formában? Önéletrajz és portfólió milyen pontokon egészítik ki egymást? Konklúzió: az önéletrajz elkészítéséhez egy adott célkitűzés eléréséhez mindenképpen szükség van a kompetencia-portfóliónk napra készen tartására.	Önéletrajz minták Kompetencia portfólió minták
1h	Bemutakozás eredeti módon Mi is az az e-portfólió? Az a mód, ahogyan bemutatkozunk már önmagában a kulcskompetenciák kifejezésének eszköze (informatikai kompetenciák, anyanyelvünkön használt kifejezések gazdagsága, kreativitás)	Animált és videó-önéletrajzok A www.e-portfólió4u.hu honlapon fellelhető források Az Interneten elérhető kompetencia-portfóliók egyenlőek az e-portfóliókkal
2. nap		
3h	Írjuk meg életünk történetét Előtérbe kell helyezni a kompetenciák kapcsolatát a tevékenységeinkkel és tapasztalatainkkal Hogyan mutassuk be ezeknek a kompetenciáknak megszerzését egy portfólióban	A résztvevők önéletrajzai A kompetenciák felszínre hozásának eszközei

2h	A portfólió készítés eszközei: • számítógépen • interneten Előnyök és hátrányok	Www.e-portfólió4u.hu honlap Eszközök oldala
2h	Munka képekkel • Dokumentumok szkennelése • Fényképezés • Képek szerkesztése	Szkenner, fényképezőgép, képszerkesztő programok
3. nap		
3h	Blog készítés e-portfólió kialakításához Kategoriák felállítása kompetenciánként Posztok készítése a blogon Képek és dokumentumok beillesztése	Választásunk szerinti blogkészítő (Wordpress, Blog.hu, Blogger)
1h	A legfontosabb közösségi hálózatok és előnyeik	Cikkek közösségi hálózatokról és az álláskeresésről
2h	Portfóliónk elmentése. Veszélyek és tanácsok Akció-terv készítése	Akció-terv vázlat
1h	A képzés mérlege	Értékelőlap

Képzés kivitelezése

A képzés bevezetése

Ahhoz, hogy elinduljon egyfajta gondolkodási folyamat a résztvevőkben a szakmai képzésükről, illetve a kompetencia fogalmáról érdekes lehet a képzést aktív pedagógiai eszközökkel indítani, hogy ezzel is elősegítsük a személyes élettörténet átgondolását, a kreativitás szárnyalását és az e-portfólió készítéshez szükséges feltételek megteremtését. Tesszük ezt anélkül, hogy közvetlenül egyből az e-portfólió fogalmi elemeit kezdenénk boncolgatni, hiszen mind az az összetettség, fogalmi háttér, ami hozzá tartozik teljesen újként hathatnak a résztvevőkre, ilyenek lehetnek például a kompetenciák, az irányított felhasználású technológiák, az időbeni nyomkövetés, illetve az önelemzés.

A világ-kávézó

Egy olyan módszerről van itt szó, amely lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy megismerkedhessenek egymással, illetve elősegíti a kollektív intelligencia kiteljesedését egy adott témakörben folytatott gondolkodás folyamán (például a kompetenciák).

Szükséges elemek:

- Alakítsa át a lehető legradikálisabban a rendelkezésre álló teret, oly módon, hogy egy kávézót idézzon
- Legyen lehetőség meleg és hideg italok fogyasztására

- Az oktató vagy az oktatók lesznek a felszolgálók, illetve ők gondoskodnak arról, hogy a beszélgetések a megfelelő mederben folyjanak
- Helyezzünk el 4-6 asztalt (asztalonként legfeljebb 6 fővel).
- Készítsünk el előre 4-5 mondat-sorozatot, amely a beszélgetés beindítására szolgál és amelyek reagálásra készítenek a résztvevőket. Például: « csak iskolában lehet igazán tanulni », « a tanulás azt jelenti, hogy... », « *érteni valamihez azt jelenti, hogy...* », « *a cégeket csak a dolgozók technikai kompetenciái érdeklik* ».
- Hagyjon körülbelül tíz percet a kérdéseknek az asztalok körüli megbeszélésére. Minden egyes kérdés után, azt is megtehetjük, hogy a kerekasztal-beszélgetések résztvevőit felcseréljük.
- A kérdéskör végeztével összegezzük az elhangzottakat kis papírlapokon, amit a képzés irányítója felhelyez a táblára a megfelelő kérdés alatti részre.
- 3 vagy 4 beszélgetőpartner váltás után, bezárhatjuk a kávézót és megkérjük a résztvevőket, hogy jöjjenek a táblához és nézzék meg a többi beszélgetés eredményét, ahol nem vettek részt. Összegző beszélgetéssel zárjuk ezt a részt.

Csoportos zsonglőrködés

A csoport összetartozásának érzését növelő tevékenységről van szó, amely jól mutatja, hogy hogyan történhet a csoporton belüli tanulás megvalósítása. Ösztönzi a tevékenység a tanulási mechanizmusok átgondolását (a portfólió a megtanultak nyomainak összesítése), erre a képzés későbbi szakaszában azután majd támaszkodhatunk.

Szükséges elemek:

- 3-6 labda (azt is lehet csinálni, hogy ezeket a labdákat a csoport tagjai készítik el előzetesen).
- A csoport tagjai helyezkedjenek el kör alakban a teremben.
- Első lehetőség: kérjük meg a csoport tagjait, hogy a lehető legnagyobb számú labdával mutassanak be zsonglőrmutatványokat, csoportosan, egyetlen szabályt betartva, hogy egy-egy labdát a csoport egyes tagjai csak egyszer kaphatnak meg és küldhetnek tovább. Többszöri próbálkozás is szükséges lehet, illetve a feladat megoldásának stratégiáját a résztvevőknek kell megbeszélniük egymás között. Végezetül a képzés vezetője megbeszéli a résztvevőkkel, hogy mit tanultak meg a feladat végrehajtása közben. Mit tanultak meg a technikáról, a kapcsolatokról, saját magukról, a többiekről, a kommunikációról.
- Második lehetőség: Teszteljünk le több lehetőséget is, hogy hogyan adhatunk és kaphatunk utasításokat. 1) Legyünk először nagyon kategorikusak, magyarázzuk el, hogy az utasításokat szóról szóra be kell tartani és a feladat végén kérdezzük meg a résztvevőket, hogyan érezték magukat a tanulási folyamatban és mennyire érezték a feladatot magukénak. 2) Majd pedig magyarázzuk el a csoportnak, hogy a cél a zsonglőrködés, de ő maguknak kidolgozniuk a stratégiájukat a feladat megoldásához. Ugyanúgy a végén kérdezzük meg a résztvevőket, hogyan érezték magukat a tanulási folyamatban és mennyire érezték a feladatot magukénak. 3) A következő lépésben hagyjuk a labdákat a terem közepén és kérjük fel a csoport tagjait, hogy képzeljék el, hogy mit is tudnának csinálni azokkal, hagyjuk őket játszani és végezetül beszélgessünk velük el a három különböző szituációban tapasztaltokról. Kérdezzük meg őket a tanulás módjáról, a kérdésnek való engedelmeskedésről, a tanulásban lelt örömről, a bekapcsolódásuk és a részvételük mértékéről.

Kompetencia-piac

Ez a tevékenység lehetővé teszi, hogy a kompetenciát annak legtágabb értelmezési tartományában értelmezzük. Mindezt a fogalmak osztályozásán és kompetenciák cseréjén keresztül éadjuk el.

Szükséges elemek:

- Készítsünk elő egy kompetencia játékot, az alábbi listán szereplő elemekre támaszkodva

Első lehetőség:

- Osszunk ki valamennyi résztvevőnek egy-egy csomag kompetencia-kártyát és kérjük meg őket, hogy osztályozzák őket három kritérium szerint (meglévő, megszerzése folyamatban van, nincs).
- Kérjük meg arra is őket, hogy állítsák sorrendbe a lapokat a legfontosabbat helyezve első helyre.
- Kis csoportokban beszéljünk el velük a javasolt rendszerezésről, tegyünk fel nekik kérdéseket a kompetenciáikra vonatkozóan még mielőtt az egész csoport előtt folytatnánk le egy általános beszélgetést.

Második lehetőség:

- Keverjük össze a kompetencia-kártyalapokat és osszunk ki belőlük 3-5 darabot résztvevőnként
- Indítsunk el egy « kompetencia csereberét », a cél az, hogy a játékosok kezében nyerő lapok legyenek összegyűjtve, azokból 3-5 kompetenciakártyából kirakva, amelyek a legfontosabbak számukra
- Hagyjuk, hogy a teremben eluralkodjon a piaci hangulat mindaddig, míg mindenki befejezi a kártyák összegyűjtését
- Beszéljünk el velük a lapjaikról 2-3 fős csoportokban, utána pedig az egész csoporttal

A kompetenciakártyák jellemzőinek listája: csapatban való érvényesülés képessége, önértékelés, idegennyelv-ismeret, figyelmesen hallgatni tudás, önbizalom, önállóság a tanulási folyamatban, anyanyelvi kifejezőkészség, művészi készségek, irodai eszközök használata, szervezettség, felelősség vállalás, matematikai és számítási készségek, meggyőzőerő, saját erősségek és gyengességek elemzésének készsége.

Alternatívák

Ha a résztvevők már nem iskolás korúak és nem igazán érdeklődnek a képzések formális kérdései iránt, akkor az első nap teljes egészében arra fordítható, hogy a kompetenciák és a szakmai tanulmányok fogalomvilágáról beszéljünk.

1. számú alternatíva

- Jégtörők, elemezzük és beszéljünk arról, ami a szakmai képzéseket a kompetenciákhoz kapcsolja
- Töltessünk ki személyre szabott kérdőívet a tanulási módszerekre vonatkozólag és értékeljük ki azokat a csoporttal közösen
- Nyissunk vitát a tanulásról (lehetséges elnökválasztási kampánybeszédeken keresztül, a végén szavazással vagy anélkül)
- Beszéljünk a kompetenciák fogalmáról: mit tanultam már meg, mit tanulok jelenleg, mit akarok még tanulni és hol, mikor, hogyan (használjunk kompetenciaosztályozási játékokat)
- Hogyan öntsem formába a megszerzett ismereteimet és hogyan beszéljek róluk? Milyen kommunikációs eszközzel érzem magamat leginkább biztonságban? Alakítsunk ki forgószínpados műhelyeket több fajta kifejezőmódra alapozva

2. számú alternatíva

Ez az eszközünk a tanulás módszerére koncentrál, arra, hogy mit vagyunk képesek megmutatni abból, amit és ahogyan tudunk.

- Bírjuk rá a résztvevőket, hogy gondolkozzanak el azon, hogy hogyan szoktak általában tanulni. Ehhez használhatunk papír alapú tesztek is (profilteszt – vizuális, hangos, mozgáson alapuló, vagy internetes, mint például a hét tanulási profil tesztje). Beszéljünk el arról is, hogy hogyan élték meg ennek a feladatnak az elvégzését, illetve korábban hogyan és milyen szituációban találkoztak ilyen és ehhez hasonló fogalmakkal.
- Készítsünk kompetenciakártyákat (például a fentiekben leírt listára támaszkodva). Osszuk ki azokat és mindenki válassza ki, amelyik jellemző rá és milyen mértékben (nagyon, kicsit, egyáltalán nem). Osztályozzuk ezeket a kompetenciákat egyéneként, majd páros gyakorlat során. Kérjük meg őket, hogy példákön keresztül illusztrálják választásaikat (akár a kártya hátoldalára is lehet rajzolni). A csoportos foglalkozás keretében pedig az egyes résztvevőknek kell elmondaniuk a többiek előtt, hogy milyen kompetenciákra tett szert (milyen körülmények között és hogyan...).
- Mutassuk be hogyan lehet egy kompetenciát illusztrálni, hogyan lehet azt értékének megfelelően elismertetni, hogyan kezdjük egyáltalán hozzá ehhez a gyakorlathoz. Dolgozzunk négy fős csoportokkal. Milyen formákat ölthetnek ezek a bemutatkozások.
- Említsük meg a Kulcskompetenciák európai keretrendszerét. Helyezzük az eljárást a megfelelő kontextusba, mutassuk meg mire is jó az. Készítsünk önéletrajzot, kezdjük el a megszerzett tudás megfelelő értéken kezelését bevezetni.

E-portfóliók és nyilvános internet elérési helyek

A nyilvános internet elérési helyek, mint forrás-, tanulás-, illetve támogató-helyek a lehető legközelebb helyezkednek el a felhasználókhöz, hogy felajánlhassák nekik az e-portfólió készítését. Mi az előnye annak, ha egy internetes kávézó ajánlja, mint szolgáltatást az e-portfólió készítés támogatását?

- Ez az önképzés eredeti és hasznos módja
- Eszközök széles skálája áll rendelkezésünkre a feladat elvégzéséhez: blog, wiki, szövegszerkesztő program, prezentáció készítő program, szkener, fényképezőgép, videó-kamera, képszerkesztő program, hangszerkesztő program, stb. A fiatalabb generáció tagjai általában nem ismerik valamennyit ezek közül az eszközök közül. A internetes kávézó munkatársa segíthet neki, hogy megismerkedjen ezekkel és megtanulja használni őket.
- Az e-portfólió készítésének megtanulásán keresztül megtanulhatjuk ezeknek az eszközöknek a használatát is. A legáltalánosabb eszközök használatával is elkészíthetjük e-portfóliónkat és ez nem lesz egy hiábavaló erőfeszítés.
- A munka időt igényel, amely rendszeres foglalkozásra bír rá minket, amelynek a fejlődése szabad szemmel is jól nyomon követhető és ugyanakkor növeli a motivációnkat is.
- Egy e-portfólió tartalma egy csoportnak a teljesítményeként is megjelenhet. Több személy együttműködésének eredménye is lehet, akik közös, elismertetni kívánt tapasztalataikról adnak számot az e-portfólión keresztül. Az a tény, hogy a munka egy csoport együttműködésének eredményeképpen jön létre, előtérbe helyezi a csoportos tanulás lehetőségét, illetve az informális tanulásnak is teret enged.

Akár a kávézó munkatársa is kihasználhatja a lehetőséget saját e-portfóliójának elkészítésére...